

3 Чому унікальна археологічна пам'ятка часів Трої в центрі Миколаєва досі не стала музеєм просто неба, з'ясовував «Урядовий кур'єр»

5 У чотирьох містах України відбулися виставки унікальних ікон луганського різьбяр по дереву В'ячеслава Козака. Чекаємо експозицію у столиці

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СУБОТА, 5 ВЕРЕСНЯ 2020 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№172 (6786)

ЦИТАТА ДНЯ

ДЕНИС ШМИГАЛЬ:

Прем'єр-міністр про становлення ринкових цін на блакитне паливо

«Уперше за 5 років маємо найнижчі ціни на газ у серпні — вересні. Звичайно, буде природне ринкове зростання, але це буде найнижча ціна на газ за останні 5 років в Україні».

2

Зростання безробіття припинено

ЗАЙНЯТИСТЬ. За період карантину виплачено 7,5 млрд грн допомоги з безробіття. Наразі заборгованості за цими виплатами немає. «Загалом від початку року працевлаштовано понад 409 тисяч громадян, зокрема за період карантину (з 12 березня по 21 серпня) — 262 тисячі. У сільському господарстві — 45% від усіх працевлаштованих; у переробній промисловості — 14%; у торгівлі — 13%», — ідеться в повідомленні Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства.

Останнім часом припинилося зростання кількості зареєстрованих безробітних. І це за максимального спрощення процедури отримання статусу безробітного. Так, у квітні його отримали 149 тисяч осіб, у травні їхня кількість становила 97 тисяч, у червні — 75, в липні — 68 тисяч. Станом на серпень від початку карантину статус безробітного отримали 431,8 тисячі українців, що на 67% більше порівняно з торішнім аналогічним періодом.

За словами глави відомства Ігоря Петрашка, завдяки програмі так званого часткового безробіття, якою скористалося близько 240 суб'єктів, вдалося зберегти робочі місця для 380 тисяч працівників.

ЦИФРА ДНЯ

5%

ВВП щонайменше має спрямовувати держава на медичну галузь, на думку міністра охорони здоров'я Максима Степанова

Райські пташки на вдовиній хаті

Колаж з фото Олександра ДАНІЛЬЦЯ

4

МИСТЕЦЬКЕ ВОЛОНТЕРСТВО. На Полтавщині реалізують ексклюзивний творчий проєкт, щоб зберегти для нащадків народні розписи та малюнки

Газета для тих, хто приймає рішення

Розпочалася передплата на II півріччя 2020 року. Передплату приймають усі відділення поштового зв'язку. Також її можна оформити на сайті: ДП «Преса» www.presa.ua ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua

ОПЕРАТИВНО

друкуємо закони України, укази і розпорядження Президента, урядові рішення, адже більшість із цих документів набирають чинності саме з дня опублікування в «Урядовому кур'єрі»

ОБ'ЄКТИВНО

висвітлюємо діяльність глави держави, роботу Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади в центрі та на місцях

КОМПЕТЕНТНО

на запитання читачів відповідають авторитетні спеціалісти: урядовці, юристи, учені, лікарі

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА

	для ветеранів війни, пенсіонерів, чорнобильців, студентів	для інших передплатників та підприємств і організацій
на 1 місяць	30 грн	52 грн
на 3 місяці	90 грн	156 грн

УВАГА! Послуга за приймання передплати на 2020 рік — безкоштовна.

Передплатний індекс 61035

Соціальний передплатний індекс 40227

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 7 вересня 2020 року

USD 27.7325 за 1 доларів США

EUR 32.8589 за 1 євро

RUB 3.6948 за 10 рублів

AU 53778.86 за 1 тройську унцію

AG 742.6 за 1 тройську унцію

PT 25183.03 за 1 тройську унцію

PD 63424.78 за 1 тройську унцію

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Здолаємо епідемію, дотримуючись стратегії

УРЯД ВІДПОВІДАЄ. Прем'єр-міністр і очільник МОЗ запевнили українців, що держава виконуватиме всі свої соціальні зобов'язання

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Коронавірусна хвороба, на жаль, не здає своїх позицій в Україні. Так, за серпень уже зафіксовано 12 антирекордів щодо цього захворювання. І 4 вересня також отримали черговий — за добу захворіли 2723 особи. З них 161 дитина і 119 медпрацівників. Померла від COVID-19 51 людина. Про це з трибуни Верховної Ради під час Години запитань до уряду повідомив міністр охорони здоров'я Максим Степанов.

Він також зауважив, що за весь час пандемії захворіла 130 951 людина, з них 8520 дітей та 11754 медпрацівники.

За словами міністра, стратегія боротьби з коронавірусом у нашій державі нині має дві основні складові: перша стосується запровадження й дотримання правил, які допомагають убезпечити людей (використання масок, антисептиків, дотримання соціальної дистанції), а друга — це процес лікування хворих, який зосереджено зокрема на вдосконаленні схем лікування та наявності необхідного обладнання, повідомляє УНІАН.

Кількість тестувань зросла у понад 100 разів

Якщо у квітні в Україні робили лише близько 200 тестів на добу, то на сьогодні ця цифра зросла у понад сто разів — до 25 тисяч. І до кінця вересня планується збільшити кількість тестувань до 30 тисяч на добу. Загалом від початку епідемії в нас уже зроблено близько 1,7 мільйона ПЛР-тестів. І постійний запас тест-систем у лабораторіях є на півтора-два місяці.

«Станом на 1 вересня 2020 року стаціонарну допомогу пацієнтам, хворим на COVID-19, надає 1 370 медичних команд, до складу яких входить 29,7 тисячі лікарів. З них

Для діагностики пневмоній, зокрема спричинених коронавірусом, лікарні активно застосовують пересувні рентген-апарати

2 816 анестезіологів та 4204 інфекціоністи, терапевти і педіатри. А також 46,7 тисячі медичних працівників середнього та молодшого медичного персоналу», — поінформував міністр. І додав, що за п'ять місяців було також відновлено роботу лабораторних центрів: з 4 до 69.

Він також зазначив, що кількість апаратів ШВЛ в опорних лікарнях становить близько 4 тисяч, задіяно наразі 227. Так само на краще змінилася ситуація й щодо іншого необхідного обладнання.

Щодо засобів захисту для медиків, міністр поінформував: «На початок осені на залишках у лікарнях є понад 1,4 мільйона захисних костюмів і халатів. Це, в середньому, тримісячне забезпечення. Майже п'ять мільйонів масок і 1,3 мільйона респіраторів, 5,4 мільйона рукавичок».

Потребуємо медиків

«Та слід розуміти, що будь-яка система має межі. І навіть

якщо ми докупимо ще апарати ШВЛ або кисневі концентратори чи доставимо ліжка, потрібні люди, які вміють цим користуватися, надавати медичну допомогу. Це наші лікарі: реаніматологи, анестезіологи, інфекціоністи, вірусологи, а також лаборанти та інші спеціалісти, а це достатньо обмежений ресурс з урахуванням того, як до них ставилися останні 29 років.

І хоч зараз у нас є 35 тисяч ліжок для хворих на COVID-19, ми можемо стикнутися із ситуацією, коли банально не вистачить лікарів. Ми не можемо зняти всіх лікарів з їхніх прямих обов'язків і поставити боротися з COVID-19. Адже пандемія коронавірусу не скасувала ні онкологію, ні серцево-судинні захворювання, ні будь-які інші. Навпаки, COVID тільки ускладнив цю ситуацію», — наголосив урядовець.

Відповідаючи на запитання народних обранців, Максим Степанов запевнив, що поодинокі випадки скарг на невилплату доплат ме-

дикам, які працюють з хворими на COVID-19, оперативно вирішуються.

Резюмуючи свій виступ, міністр зазначив: «Напередодні бюджетного процесу я хочу сказати, що реальна медицина коштує не три відсотки ВВП. Нам необхідно спрямовувати на медицину щонайменше п'ять відсотків, як це передбачено законодавством. Бо, якщо порівняти з європейськими країнами, то там показники становлять від 6 до 12,3% ВВП. І нам слід цього прагнути».

Держава підтримує бізнес

Також на запитання нардепів відповідав Прем'єр-міністр Денис Шмигаль. Щодо погашення боргів із заробітної плати, які нині зросли, за словами нардепів, до 3,4 мільярда гривень, він зокрема зауважив: український бізнес має змогу погашати їх за допомогою кредитних програм.

«Дійсно, ця проблема є у зв'язку з кризою. Це переважно підприємства приватної форми власності. У нас працює програма «5—7—9%», у нас працюють інші програми малого й середнього бізнесу, які дозволяють бізнесу перекредитуватися і брати кредитні кошти на погашення заборгованості із заробітної плати. Ці програми, за статистикою, активно використовуює малий і середній бізнес, вони набули темпу», — наголосив Прем'єр.

Не оминули увагою депутати і питання підвищення ціни на газ для населення. Денис Шмигаль відповів, що вона насправді зростає, але при цьому все одно буде нижчою за останні роки. «Сьогодні ціна на газ регулюється конкурентним ринком. Уперше за 5 років ми маємо найнижчі ціни на газ у серпні — вересні. Звичайно, буде природне ринкове зростання, але це буде найнижча ціна на газ за останні 5 років в Україні», — зазначив він.

І додав, що Україна зробила величезний прорив «у встановленні ринкових, а не корупційних цін на газ», які раніше формувалися з корупційною націнкою чиновниками.

Проект держбюджету на шляху до парламенту

Кабінет Міністрів до 15 вересня передасть на розгляд Верховної Ради проект Державного бюджету на 2021 рік.

«Бюджет зараз у стадії формування. 15 вересня, як цього вимагає закон, його буде винесено на розгляд комітетів і парламенту, щоб ми перейшли до системної дискусії. На сьогодні Міністерство фінансів збалансувало основу бюджету. Передбачаються витрати й на окремі галузі: медицину, освіту, забезпечення військових потреб. Також у бюджеті на новий рік неодмінно буде передбачено кошти і на боротьбу з пандемією COVID-19, і на продовження медичної реформи», — зазначив він.

Очільник уряду нагадав, що в Україні є іпотечне кредитування за ставками нижче 10%. «Це те, що обіцяли Президент і уряд. Буквально вранці проводили нараду з банкірами: на півтора відсотка за тиждень зросла іпотечна програма в Україні», — зазначив Денис Шмигаль.

Він також запевнив, що Кабінет Міністрів виконає всі свої зобов'язання з виплати субсидій населенню. Глава уряду прокоментував інформацію від нардепів, що ухвалення законопроекту №3991 щодо змін до держбюджету передбачає зменшення майже на 2,2 мільярда гривень фінансування субсидій для населення на оплату житлово-комунальних послуг. «Держава виконуватиме всі свої соціальні зобов'язання, усі субсидії виплачуватимуть», — запевнив Прем'єр.

Київ керуватиметься лише національними інтересами

ПОЗИЦІЯ. Йдеться про безпеку, захист українських громадян на території Білорусі та обстоювання власних економічних пріоритетів

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Україна з високим ступенем довіри ставиться до висновків німецьких експертів, що російський опозиціонера Олексія Навального було отруєно хімічною речовиною групи «Новічок». Про це під час традиційного онлайн-брифінгу заявив міністр закордонних справ Дмитро Кулеба.

«Це черговий крок РФ у боротьбі з опозицією», — підкреслив міністр, додавши, що для російської влади не існує жодних кордонів, якщо йдеться про питання знищення людини, яка намагається протистояти режиму. І нагадав, що відповідно до конвенції про заборону хімічної зброї, підписантою якої є також Росія, отруєння

людини хімічною речовиною трактується як використання хімічної зброї і вважається грубим порушенням міжнародного права. «Цей злочин не має залишитися безкарним», — наголосив Дмитро Кулеба. Він також нагадав, що пасивність міжнародної спільноти у відповідь на агресивні дії Росії, як це трапилося, наприклад, у 2008 році після нападу РФ на суверенну Грузію, породжує у Кремля відчуття безкарності «й спонукає його до нових злочинів».

На думку глави зовнішньополітичного відомства, цього разу Євросоюз має задіяти всі можливі обмежувальні механізми щодо Росії, включно із застосуванням санкцій та припиненням будівництва газопроводу «Північний потік-2». Він підкреслив,

що «попри близькі відносини України та Німеччини, ми маємо одну розбіжність — «Північний потік-2». У разі його завершення та введення в експлуатацію Росія набуде додаткових можливостей заробляти величезні гроші й інвестувати їх у свої агресивні дії як усередині країни, так і поза її межами», — сказав Дмитро Кулеба.

Він також повідомив, що днями влада Австралії оголосила про своє рішення продовжити санкції проти Росії на наступні три роки або доти, доки Москва не виконає Мінські угоди. Австралійські санкції поширюються на 37 компаній та 101 російського громадянина, безпосередньо причетних до ведення агресивної політики проти України.

Ось уже кілька тижнів поспіль події в Білорусі перебувають у центрі уваги усього світу. Дмитро Кулеба повідомив, що посол нашої держави в Білорусі — нині в Києві на консультаціях. Міністр нагадав, що ухвалив рішення відкликати посла після рішення білоруської сторони видати РФ російських найманців групи ПІВК «Вагнер», серед яких були особи, котрі безпосередньо брали участь у війні на Донбасі й причетні до вбивств українських громадян.

«Ми бачимо, на жаль, як нагнітається з російського боку агресивна риторика, висуваються фантастичні версії щодо участі України у подіях у Білорусі», — констатував Дмитро Кулеба. При цьому він наголосив, що на кож-

ну таку заяву Київ даватиме адекватну словесну відповідь, а на недружні дії відповідатиме належними діями. За словами дипломата, Україна підходить до білоруської кризи «виключно з точки зору своїх національних інтересів»: національна безпека, захист українських громадян, які перебувають на території Білорусі, та обстоювання власних економічних інтересів у цій країні. «Тому нам не варто реагувати на кожне невиважене слово, бо в Білорусі ведеться дуже складна гра, і ми маємо в цій грі мінімізувати негативні наслідки для України», — наголосив міністр.

Традиційно під час чергового брифінгу Дмитро Кулеба повідомив про останні зміни в переліку країн, які відкрито для українських

громадян у часи пандемії. За останній тиждень до нього додалися три держави: Бразилія, Домініканська Республіка й Демократична Республіка Конго. Так, на сьогодні українців готові приймати 48 країн світу.

Міністр також подякував уряду Болгарії, який продовжив до 30 вересня режим допуску українців без необхідності надавати під час перетину кордону результати ПЛР-тестів. Дмитро Кулеба зазначив, що на тлі коронавірусної кризи, коли багато країн почали запроваджувати обмеження для подорожувальників, щоб зупинити поширення хвороби, Україна особливо вдячна урядам тих держав, які залишаються відкритими чи частково відкритими для її громадян.

КУЛЬТУРА

Уже не дикий ще не сад

АРХЕОЛОГІЯ. Чому унікальне стародавнє кімерійське городище в центрі Миколаєва досі не стало музеєм просто неба

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

У Миколаєві єдина в Україні археологічна пам'ятка, яка зберегла залишки часів легендарної Трої. Це місто-городище Дикий Сад епохи пізньої бронзи, якому 3200 років, у місці злиття річок Південний Буг та Інгул. Можна припустити, що й самому Миколаєву стільки само років. Давні кімерійці, про яких згадував Гомер, не дарма обрали цю місцевість. Вона привабляла їх вигідним географічним розташуванням, комфортним кліматом, наявністю сировинної бази і водних артерій, можливостями займатися торгівлею та протистояти ворогам.

Здавалось би, така особлива пам'ятка вже давно могла би стати магнітом для туристів. Однак попри зусилля миколаївських археологів, чиновників, волонтерів та небайдужих містян, таким Дикий Сад досі не став. Чому, з'ясував «УК».

Сенсаційні артефакти

Відкрив поселення і розпочав дослідження Дикого Саду 1927 року археолог, краєзнавець, громадський діяч Феодосій Камінський. У середині 1950-х вивчення пам'ятки частково відновили інші археологи. Але регулярні повномасштабні археологічні дослідження почалися лише на початку 1990-х під керівництвом миколаївського археолога Юрія Гребеннікова. Саме він став наставником сучасних миколаївських археологів, людиною, яка надихнула їх на нові досягнення.

З 1998 року і дотепер археологічну експедицію з дослідження пам'ятки очолює старший викладач Миколаївського національного університету ім. В. Сухомлинського, науковий співробітник Інституту археології НАН України Кирило Горбенко. За цей час і в самому городищі, і навколо нього сталося чимало подій, пов'язаних з розкопками виняткових знахідок.

Дикий Сад готовий до музеєфікації

2004 року на території Дикого Саду відкрили єдину на півдні України систему оборонних споруд і залишки мосту. Це стало сенсацією, яку визнали українські й закордонні фахівці.

Щороку миколаївські археологи дивують небувалими знахідками. Серед торішніх здобутків — кам'яні антропоморфні стели, астрагали з обробленими поверхнями, фрагменти керамічного посуду, кам'яні зернотерки, кістяні лошिला для оброблення шкір, керамічний веретенний блок, бронзове шило, керамічне прясельце та кремінний серп карпатського походження. Усе це доводить, що Дикий Сад був розвиненим центром півдня нинішньої України.

На жаль, цього року через карантин археологічний сезон на городищі почався не у травні, як завжди, а лише у середині серпня. Археологи сподіваються вивести студентів на практику хоч на короткий час. Карантин, однак, дав змогу, наприклад, зайнятися камеральною обробкою археологічних знахідок. А головне, готувати Дикий Сад під майбутній музей просто неба.

Магніт для туристів

Як розповів в інтерв'ю радіоканалу Суспільне Миколаїв старший викладач Миколаївського національного університету ім. В. Сухомлинського, науковий співробітник Інституту археології НАН України Олександр Смирнов, місяць тому укладено договір про консерваційні роботи на археологічних об'єктах. Першим до експерименту долучають Дикий Сад. Ідеться про консервацію за допомогою полімерів. Миколаївські науковці розробили полімерні суміші для покриття кам'яних залишків фундаментів та кам'яних поверхонь. Надалі можна буде за допомогою пластикових пляшок, якими завантажено все, консервувати пам'ятки археології і довести Дикий Сад до експозиційної краси. Ідея створення музею просто неба виникла ще 2004 року після перших сенсаційних знахідок. Відтоді це питання намагалися чотири рази винести на розгляд сесії Миколаївської міської ради. Це попри те, що була повна підтримка Інституту археології НАН України, у 2016-му містяни підтримали петицію

про створення музею, проєкт проїшов депутатську комісію з культури.

«Але все загальмувалося на бюджетній комісії, — зазначає Кирило Горбенко, — і ця позиція мене дивує. Ми вдячні за підтримку відділу охорони культурної спадщини і керівництву департаменту з питань культури та охорони культурної спадщини Ірині Бондаренко. Нам дуже допомагають меценати, останніми роками надає кошти міський бюджет. Музей «Дикий Сад», який мав би мати офіційний статус, так і залишається у мріях».

«Уявіть, 3200 років тому тут жили люди, будували, займалися буденними справами, любили, рослили дітей, — каже Кирило Горбенко. — Як було б добре для нинішніх та прийдешніх поколінь відчувати цю стародавню ауру, побачити минуле».

А провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України доктор історичних наук Борис Черкас каже, що в більшості міст сучасної Європи намагаються зберегти старовинні вияви цивілізації: фортеці, палаци, інші пам'ятки.

«Це втілення минулщини і візуалізація для нового покоління, — зазначає науковець. — Те, що в Миколаєві є городище, яке досі не використовують як туристський об'єкт, просто дивує».

І це не єдиний магніт у місті. Торік збудовано Соборну площу. Олександр Смирнов розповів, що під нею заховано археологічні залишки першого миколаївського магістрату. Існує проєкт, як це показати під склом. Але вже більш як рік усе закрито металевим кришком. Чи залишилося там ще щось, не відомо. Дикий Сад та залишки магістрату могли б зацікавити гостей міста.

Вершник і троянський кінь

Археологи не мають часу для песимізму й не втрачають надії, що музей

такий буде. Упевненості їм додає те, що містяни торік проголосували за проєкт «Дикий Сад: погляд крізь тисячоліття», який вже реалізують за кошти громадського бюджету. Автор проєкту-переможця громадський активіст Денис Барашковський разом з Кирилом Горбенком ретельно підбирають інформацію, яку буде розміщено на банерах і табличках на території городища. Разом з департаментом ЖКГ визначають обсяг робіт згідно із проєктом, загальна вартість якого становить 299 тисяч гривень.

За словами Кирила Горбенка, передбачено укладання плитки на кільці біля Дикого Саду, розчищення території від трави та укладання агроволокну. Тут виставлять антропоморфні стели різних епох, розмістять інформаційні щити. Планують виготовити десять банерів, на яких Дикий Сад буде представлено у всій повноті знахідок. Можна буде проводити екскурсії, туристи побачать зображення артефактів, оригінали яких у музеї. Усе це, щоправда, після того, як дозволить ситуація з коронавірусом.

Цього року серед проєктів громадського бюджету зареєстровано ще один, який стосується Дикого Саду. Колишня студентка історичного факультету Наталя Бурякова, яка захоплюється археологією, запропонувала встановити перед городищем статую кімерійського вершника з елементами обладунків (копій), знайдених на городищі. Археологи кажуть, що такий антураж був би доречним.

Дикий Сад ще називають степовою Троєю. А перед входом до Трої стоїть, як відомо, статуя троянського коня. Чим не новий туристський магніт? До речі, цю ідею оприлюднив свого часу Юрій Гребенніков. Він виростив гарних учнів. Людей принципів, які вболівають за археологію та історію, туризм, рідне місто.

Можливо, міська влада нарешті почує цей голос і підтримає креативні ідеї. У разі їх втілення Миколаїв зможе стати магнітним місцем для туристів.

Українсько-шведський військовий союз увічнили у граніті

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

МІСЦЕВІ ІНІЦІАТИВИ. Біля райцентру Диканька на Полтавщині з нагоди Дня Незалежності відкрили пам'ятний знак, що увічнює знакову історичну подію, яка мала місце під час великої північної війни. У 1709 році в одній з церков села Великі Будища, нині Диканського району, було підписано так званий великобудіщанський трактат — військово-політичний союз між гетьманом України Іва-

ном Мазепою й кошовим отаманом Запорозької Січі Костем Гордієнком та шведським королем Карлом XII. Згідно з його умовами, шведський монарх зобов'язувався не укладати мирової угоди з царем московитів, доки не визволить з-під московської влади Україну й Запорозжя.

Підписання документа важливе тому, що, як стверджують історики, очільник запорозької вольниці доти ворогував з гетьманом Мазепою. А тут поступився своїми принципами, бо це

стосувалося долі всього українського народу. Це свідчить, що українці об'єднувалися, коли поставали перед вибором: жити в ярмі чи бути вільними. На цьому наголошували присутні на церемонії відкриття пам'ятного знака місцеві вчителі, представники влади, громадські та політичні діячі. Ініціював спорудження знака директор великобудіщанської школи краєзнавець Олександр Калашник. А профінансували роботу на умовах співфінансування меценати й Диканська районна рада.

У Черкасах створюють національно-патріотичний хаб

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

ДОЗВІЛЛЯ. Як відпочиває молодь? Часто спостерігаю: на подвір'ї сусідньої школи збираються вчорашні учні. Очевидно, в кожного з них є потреба у звичному спілкуванні. У неформальній обстановці, зі знайомими, друзями. А якщо перенести бесіди з лавочок чи застіл в інший простір, де можна почути аргументовану відповідь на свою пропозицію, висловити заперечення? Часом погляд збоку на твою проблему стає вирішальним.

Саме так міркували в міському департаменті освіти та гуманітарної політики, плануючи відкрити на базі бібліотеки Лесі Українки національно-патріотичний хаб. І хай розроблення проєктної докумен-

тації затяглось, ремонт приміщення триває. На черзі — облаштування простору.

Як вважає директор департаменту Сергій Воронов, оновлення фасаду, даху та інші зовнішні роботи завершать до кінця року. Для цього є всі можливості й необхідні кошти. Потім розроблятимуть зонувannya, створюватимуть привабливу актову залу. «Хочеться зробити так, щоб це була не просто бібліотека, а зі смаком оформлений простір для розвитку сучасної молоді. Тут хлопці й дівчата зможуть із користю для себе проводити вільний час», — поділився намірами Сергій Воронов. Відповідно до ескізу, бібліотека має перетворитися на привабливий простір із гарним інтер'єром, яскравими зручними меблями. Там створять місця для читання і проведення дозвілля, осучаснять читальний зал.

На Сумщині готуються до ремонту культурних об'єктів

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ДУХОВНА СПАДЩИНА. Сумська область особливо багата на історичні культурно-мистецькі пам'ятки, які потребують ремонту й оновлення. Та й не лише на Сумщині. Саме на це спрямовано програму Президента «Велике будівництво», в межах якої в Україні найближчим часом роз-

почнуть ремонт і оновлення 100 топових об'єктів культури. Передбачають, що на це держава надасть 10—15 мільярдів гривень.

Сумщина вже підготувала і подала документацію та заявки до Міністерства культури на вісім історичних пам'яток — чотири національного й чотири місцевого значення. Серед них собори, церкви, архітектурні комплекси тощо. Загалом в області пере-

буває на обліку 361 архітектурна пам'ятка, кожна з яких має національне значення. Як повідомив сайт Сумської ОДА, галузеві спеціалісти краю проводять інвентаризацію об'єктів культурної спадщини передовсім на предмет наявності містобудівних та проєктно-наукових документів, що стануть основою для внесення їх до титульних списків і подальшого ремонту й реставрації.

Ескізи майбутнього хабу, вважають у департаменті освіти та гуманітарної політики міськвиконкому, стануть реальністю

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких указів Президента України

1. Внести зміни до таких Указів Президента України:

1) Положення про проходження військової служби військовослужбовцями Служби зовнішньої розвідки України, затверджене Указом Президента України від 17 липня 2006 року № 619 (зі змінами, внесеними Указами від 2 жовтня 2006 року № 804, від 15 жовтня 2007 року № 974 та від 11 жовтня 2013 року № 553), доповнити пунктом 30¹ такого змісту:

«30¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні»;

2) Положення про проходження військової служби за контрактом військовослужбовцями Управління державної охорони України, затверджене Указом Президента України від 19 жовтня 2007 року № 982 (зі змінами, внесеними Указами від 24 травня 2011 року № 598, від 18 травня 2012 року № 335, від 25 червня 2013 року № 346 та від 7 листопада 2016 року № 490), доповнити пунктом 33¹ такого змісту:

«33¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні»;

3) у Положенні про проходження військової служби військовослужбовцями Служби безпеки України, затверджене Указом Президента України від 27 грудня 2007 року № 1262 (зі змінами, внесеними Указами від 28 березня 2008 року № 280, від 12 серпня 2010 року № 808, від 24 травня 2012 року № 348, від 16 січня 2013 року № 21, від 31 жовтня 2013 року № 599, від 5 серпня 2015 року № 465, від 17 жовтня 2019 року № 757 та від 4 травня 2020 року № 165):

а) абзац третій пункту 17 виключити;

б) доповнити пунктом 17¹ такого змісту:

«17¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні»;

4) у Положенні про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затверджене Указом Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153 (зі змінами, внесеними Указами від 12 червня 2009 року № 430, від 26 жовтня 2012 року № 613, від 3 грудня 2012 року № 672, від 28 березня 2014 року № 347, від 14 липня 2015 року № 417, від 14 листопада 2016 року № 503, від 3 травня 2017 року № 126, від 12 вересня 2018 року № 277, від 26 квітня 2019 року № 171, від 16 липня 2019 року № 524 та від 10 квітня 2020 року № 135):

а) в абзаці третьому пункту 48 слова «а також час перебування військовослужбовця у відпустці по догляду за дитиною» виключити;

б) доповнити пунктом 48¹ такого змісту:

«48¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні»;

5) у Положенні про проходження громадянами України військової служби у Державній спеціальній службі транспорту, затверджене Указом Президента України від 3 лютого 2009 року № 60 (зі змінами, внесеними Указами від 8 квітня 2013 року № 199 та від 31 січня 2019 року № 24):

а) в абзаці дев'ятнадцятому пункту 46 слова «а також час перебування військовослужбовця у відпустці по догляду за дитиною не зараховуються» замінити словами «не зараховується»;

б) доповнити пунктом 46¹ такого змісту:

«46¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні»;

6) у Положенні про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України, затверджене Указом Президента України від 29 грудня 2009 року № 1115 (зі змінами, внесеними Указом від 17 серпня 2017 року № 219):

а) абзац п'ятий пункту 58 виключити;

б) доповнити пунктом 58¹ такого змісту:

«58¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні»;

7) Положення про проходження військової служби (навчання) військовослужбовцями Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, затверджене Указом Президента України від 31 липня 2015 року № 463 (зі змінами, внесеними Указом від 21 грудня 2015 року № 715), доповнити пунктом 46¹ такого змісту:

«46¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні»;

8) Положення про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства, затверджене Указом Президента України від 10 червня 2016 року № 248, доповнити пунктом 47¹ такого змісту:

«47¹. Час перебування військовослужбовця у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відпустці для догляду за дитиною, яка потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, зараховується до строку вислуги у військовому званні».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м.Київ
3 вересня 2020 року
№372/2020

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Указу Президента України від 3 травня 2017 року № 126

1. Внести до Переліку посад, що заміщуються військовослужбовцями Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення у державних органах, на підприємствах, в установах, організаціях, а також державних та комунальних навчальних закладах, та граничних військових звань за цими посадами, затверджене Указом Президента України від 3 травня 2017 року № 126 (зі змінами, внесеними Указами від 14 лютого 2019 року № 37, від 26 квітня 2019 року № 170, від 20 серпня 2019 року № 607, від 18 листопада 2019 року № 850 та від 5 червня 2020 року № 213), зміну, замінивши в колонці «Кількість штатних одиниць» розділу «Офіс Президента України» цифру «1» цифрою «2».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м.Київ
3 вересня 2020 року
№373/2020

Райські пташки на вдовиній хаті

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

У Полтаві започаткували незвичайну традицію, такий собі мистецький рух, в якому беруть участь майстри декоративного розпису й усі, хто має хист до малювання й любить традиційне народне мистецтво. Разом люди розписують райськими квітами й птахами, які є символами української душі, дивовижними орнаментами сільські хати, музеї, магазини, зупинки. Виходить дуже оригінально.

Гуртують громаду і єднають покоління

Засновники проекту — Комунальний заклад «Обласний Центр народної творчості та культурно-освітньої роботи» Полтавської обласної ради (ОЦНТ КОР) і Полтавський обласний осередок національної спілки майстрів народного мистецтва України — залучають до участі в ньому й студентську молодь, учнів з інклюзивними потребами, членів клубу «Цікаві зустрічі» при відділі мистецтв Полтавської обласної універсальної бібліотеки імені І. П. Котляревського. Вони на волонтерських засадах розписали приміщення садиб зеленого туризму, майстерень художників, дитячі садки, громадські музеї в Полтавському, Решетилівському, Гадяцькому, Глобінському, Диканському, Хорольському районах та місті Полтаві.

У цій команді, крім художників, є й представники інших видів народного мистецтва: вишивки, ткацтва, ллякарства, гончарства, ковальства. Вони проводять там майстер-класи, спілкуються з місцевими, разом створюють мистецькі речі, а це сприяє згуртуванню громади, єднанню поколінь, поширенню знань про традиційні народні промисли, вивченню історії.

Найбільше проект «Мальована хата» подобається літнім людям і дітям. Художники розповіли: коли вони виконують декоративний розпис, біля них завжди крутиться сільська малеча, пропонує свої послуги, щоб потім похвалитися друзям: «А оту пташку я намалював!».

За словами директора ОЦНТ КОР Дмитра Соколова, у полтавських селах люди люблять і вмють гарно малювати. Тому там популярні майстер-класи з декоративно-

Ескізи (малюнки) майбутніх розписів: райські пташки і квіти неначе живі, коли фарбу розмішати з яєчним жовтком

го розпису. Багато в області й художників, які досконало розуміються на цьому виді мистецтва. Нещодавно працівники їхньої установи здійснили експедицію до мистецтвознавці Наталії Беркути, яка живе в Миргороді. Наталія

ла вивченню полтавського розпису.

Буде в Решетилівці музей

Нещодавно Наталія Беркута розписала традиційним полтавським розписом скриню в музеї побуту села Лисівка Гадяцького району. Її твори експонують у музеях США й Канади. Про неї згадують в енциклопедії «Полтавіка». Частина своїх творів майстриня передала на зберігання та експонування й до їхнього центру. Наразі їх опрацьовують для подальшого використання задля популяризації елемента нематеріальної культурної спадщини «традиційний орнаментальний ужитковий розпис Полтавщини».

Голова Полтавського обласного осередку національної спілки майстрів народного мистецтва України заслужений майстер народної творчості України Євген Пілюгін працює над реалізацією проекту «Мальована хата» шість років. За цей час прикрасив декоративним розписом в області 14 об'єктів у Диканському, Гадяцькому, Полтавському, Глобінському, Хорольському районах. А

найближчим часом буде розписувати лялькову майстерню полтавки Наталії Свиридюк.

Один розписаний ним об'єкт розташовується в центрі Решетилівки за триста метрів від всеукраїнського Центру вишивки і килимарства на вулиці Мистецька, 5. Це хата вдови, чоловік якої пішов на війну й у 1943 році під час форсування Дніпра загинув, а вона залишилася сама з чотирма дітьми. Уже давно в тій хаті під очеретом ніхто не живе, тому що вдова померла, та й хатка віджила своє. Проте в художника виникла ідея її розписати: з боку городу — білим по чорному тлу, від вулиці — яскравими, живими фарбами. Тепер він хоче організувати людей, щоб взимку заготувати на річці Говтва очерет, нав'язати з нього кулі і ними толокою накрити цю хатку, а потім там створити музей гончарства місцевого значення. Та ще й прізвище хазяїна цієї хати Гончар.

Для чого це майстрові? Каже, що як і Олександр Довженко завжди захоплювався українськими білими хатами. Пам'ятаєте його слова: «Треба поставити пам'ятник тій українській жінці, яка вперше побілила хату»? На переконання Євгена Пілюгіна, українська хата має бути ще й мальованою. Саме в такому вигляді її треба зберегти для нащадків.

У полтавських селах люблять і вмють гарно малювати

Іванівна тривалий час викладала в Миргородському керамічному технікумі, ще в 1970-х роках збирала, вивчала, замальовувала, систематизувала полтавський розпис у музеях не тільки Полтавщини, а й Києва та Переяслава-Хмельницького. 47 років свого життя присвяти-

Такий має вигляд вхід до музею побуту в селі Лисівка Гадяцького району

ХОБІ

Українська ікона з луганської «Капсули»

ТВОРЧІСТЬ. Сєверодонецьк стане четвертим містом України, де відбулися виставки унікальних ікон луганського різьбяр по дереву

Іванка МПЦЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Першу виставку заслуженого майстра народної творчості і заслуженого майстра спорту з судномоделювання В'ячеслава Козака організували і провели в Івано-Франківську. Потім унікальну експозицію «Капсули» показали в Дніпрі та Одесі. У вересні її можна побачити у Сєверодонецьку. Далі буде Київ.

Усюди роботи луганського різьбяр по дереву викликають серйозний резонанс, уже отримали високу оцінку фахівців та мистецтвознавців, захоплені відгуки глядачів. Але, мабуть, найчастіше журналісти і художники, а також пересічні громадяни запитують: невже можна жити в тимчасово непідконтрольному Луганську і залишатися творцем робіт з істинно українським характером?

Від кораблів до ікон

Під час відкриття виставки в художній галереї «Вагабундо» в Івано-Франківську співорганізаторка заходу Наталя Проскуренко розповіла, що з Луганська вдалося привезти лише одну роботу. «У нас була ідея привезти всі вироби, але це важко, бо з непідконтрольної території твори могли не пропустити. Тому нині на виставці одна оригінальна ікона, а все інше — це інсталяції, фото ікон й відеороботи, в якій автор розповідає, як обирає деревину, обробляє її, як готується до творчого процесу. Автор каже, що ці ікони не для церкви, не для канонічного використання, а робить він їх для себе. Зараз це єдине, що в нього залишилось. Завдяки цим виробам він переживає війну», — розповіла Наталя Проскуренко.

Як зазначила організаторка виставки, В'ячеслав Козак на непідконтрольній території виставляти ікони не хоче принципово: там немає мистецтвознавчого та культурологічного супроводу, бракує фахівців відповідного рівня.

Журналісти розшукали цікавинки з біографії майстра. Починав у 90-ті роки минулого століття як різьбяр, створюючи моделі суден. Унікальні моделі неодноразово перемагали на конкурсах світового рівня. Наприклад, модель «Ніс французького корабля XVIII ст.» складалася з понад 6 тисяч деталей, вона завоювала чимало нагород на міжнародних чемпіонатах світу та Європи. Модель повністю розбирається на складові блоки, навіть двері знімаються з петель. Із ювелірною точністю художник відновив також 200-річний дерев'яний приклад австрійської рушніці.

На початку 2000-х В'ячеславу Козаку пощастило стажуватися у Пари-

жі, в реставраційному ательє Національного морського музею під керівництвом Алена Нідерліндера і Жана-Мішеля Летену. Тут він вивчав технологію різьблення панно корабельних галер, виготовлених в ательє Марселя, зокрема французького майстра XVII ст. Сезара Багарда.

Повернувшись додому в рідний Луганськ, В'ячеслав сім років працював над копіями двох панно — «Весна» й «Осінь», що свого часу прикрашали королівську галерею Людовика XIV «La Réal de France». При цьому зменшив панно у 3,5 рази. У 2014-му, перед початком війни, митець саме почав різьбити панно «Літо», а згодом і останню частину — «Зиму». Водночас написав монографію «Українські боги французької галереї». У ній заслужений майстер доводив, що у міфологічних богів слов'янські корені. Вивчав В'ячеслав Валеріанович і творчість скульптора Іоанна Пінзеля, який у XVIII ст. жив у Бучачі, і пропустив, що галицький Мікеланджело вивчав корабельну скульптуру в Європі, де познайомився з графом Миколою Потоцьким і отримав запрошення до його майстерні. Так поступово В'ячеслав Козак, який до 2014 року досліджував і відтворював дерев'яне оздоблення галеонів Франції, з початком війни на сході країни захопився традиційними українськими дерев'яними іконами.

Улітку 2020-го, майже одночасно із подорожжю виставки «Капсули» у бібліотеки України надійшов електронний варіант нової книжки В'ячеслава Козака, де він розповідає про свій шлях до створення духовних образів.

Як дістати з колоди сакральний образ

«Українська народна різьблена ікона з берегів Лугані» — таку назву має книжка, яку написав В'ячеслав Козак. «В капсулі мармуру причаїлася скульптура. В капсулі дерева — сакральний образ. В капсулі душі — наші відчуття й емоції. Подібно до того, як скульптор відсікає від глибої мармуру зайве, так і майстер дістає з дерев'яної колоди сакральний образ», — так каже про свою роботу В'ячеслав Козак.

Та фахівці дають його творам більш високі оцінки. Зокрема професор Київської православної богословської академії, автор монографії про українську ікону X-XX ст. Дмитро Степовик рецензує так: «Майстер Козак точно дотримується усталеної в українському мистецтві класичної іконографії святих. Риси обличчя святих тонко пророблені й відпо-

Виставку «Капсули» заслуженого майстра народної творчості і заслуженого майстра спорту з судномоделювання В'ячеслава Козака з Луганська організували і уже провели в Івано-Франківську, Дніпрі, Одесі

відають усталеній в українському мистецтві іконографії. Присутність декоративних елементів, складок на одязі надає творам вишуканості. Вибір ясних порід деревини працює на позитивну світлоносність ікон. Можу сказати, що луганець В'ячеслав Козак професіонал у різьбярстві ікон».

стовбурі. Та найважливіше, що сама деревина благотворно впливає на людину під час молитви. До того ж груша — улюблена українська садовина, оспівана у піснях, казках, легендах, приказках. Поруч із дубом і яблунею вона займає чільне місце в українській міфології та народній традиції. А для різь-

Жити в українському Всесвіті

«Зараз Україна переживає непрості часи. Як людина, як майстер-різьбяр якимось повинен відреагувати на війну на сході? Думаю, що так. Бог там, у своїй приймальності, на горі, обов'язково спитає: «Що ти робив у цей час? Як допоміг людям у їхньому духовному й душевному надломленому стані? Чим і як полегшив їхню існування та виживання?» — розповідає про свої роздуми художник.

Рішення, як творчо відреагувати миттю на події, що відбуваються поблизу рідного Луганська, прийшло само собою: праця, праця, праця.

«Що головне для кожного з нас? Що може об'єднати? Тільки здоров'я. Тільки Дух. Ось так до мене прийшла думка зробити серію ікон святих цілителів», — каже майстер.

Так було розпочато проєкт «Домашній іконостас святих цілителів».

«Я зробив свої різьблені версії зображень для домашнього святого кута, або божника, — розповідає В'ячеслав Козак. — Здавалося б, війна, важке фінансове становище, незрозумілі перспективи, сірі засмучені люди, безнадія. Драматична ситуація, у якій перебуває все населення і кожна людина окремо. Стриманість у стосунках, розчарування, хвороби... Мабуть, мої ікони мали б відображати цей стан. Але чомусь виходить навпаки. Вони оптимістичні і світлі. Це не суворі лики святих, які засуджують, докоряють, обвинувачують і споглядають за твоїм життям. Ні. Це швидше уважні слухачі, співрозмовники, порадики, помічники, захисники. Отака моя реакція як майстра-різьбяр

ра на події, які сьогодні відбуваються на сході України. Для мене головне, що попри обставини, українська народна різьблена ікона живе і розвивається. У цих мовчазних свідків сучасної сторінки історії Луганська я вклав усе найкраще, що маю як майстер. Цю сторінку обов'язково буде перегорнуто. Немає такої ночі, яку б не переміг ранок, і мої ікони будуть допомагати в цій перемозі світла».

Але ж такі є певна супермета? «Нова ситуація в українській православної церкві — нова різьблена українська ікона. Маю бажання спробувати об'єднати погляди на українську різьблену ікону всіх православних християнських конфесій України, — каже В'ячеслав. — Упевнений, ключем до цього буде рослинно-квітковий декор в оформленні образів. Обов'язково з українськими національними нотками. Це має бути музика для очей».

Та чому ж виставку ікон з берегів Лугані названо «Капсули»? «Живу в Луганську, як у капсулі. Мало з ким спілкуюся. Виходжу тільки по молоко, хліб та на ринок, коли потрібні якісь матеріали. Така самоізоляція почалася ще в 2014 році, коли люди проявили себе, і більшість — не з кращого боку, — відповідає художник. — Напевно, це моя громадянська позиція, вибір — жити в капсулі. Охороняти свій духовний світ від світу зовнішнього. Знаю, що в Луганську чимало таких, як я».

Але це не означає, що я ніяк не реагую на реальність. Мої реакції перед вами — на виставці, в книжці. Книжкою непростого було навіть зверстати. І я дуже вдячний друзям і знайомим. У ній пишу й про своїх учителів, майстрів з Луганського верстатобудівного заводу імені Леніна, завдяки їм я зробив інструмент, що дозволяє працювати саме в техніці гравіювання і мікрорізьби по дереву».

З відвідувачами виставок в Івано-Франківську, Одесі та Дніпрі довелося спілкуватися тільки віртуально. Але чи вдалося все ж передати якийсь особливий посил? «Мені розповіли, що в Івано-Франківську є значна діаспора переселенців з Луганська. Люди там щиро зраділи іконі Божої Матері з Луганська, — згадує В'ячеслав. — Її назва «Знаменська». І я хотів би, щоб кожен запитав себе: знамення чого? Передвістя про що?»

Не страшно, що місцева влада міста, де фактично він живе, прочитає про виставки в Україні? «Мені ніколи не було діла до політики. Я — майстер і різьбяр, творець ікон, тобто творів, які вищі за все мирське, — такою була відповідь В'ячеслава Козака — Я, мабуть, єдиний представник тут національної меншини — маю польські корені. Ця робота — моя гармонізація з Часом, в якому живу. Це моя художньо-мистецька дипломатія».

Святі на іконах різьбяр з Луганська — уважні слухачі та порадики

«Для мене деревина — це жива істота. Вона має свій характер, норов, енергію, історію життя та душу», — підтверджує В'ячеслав Козак. Він навіть породу дерева для створення образів обирає не випадково. За його словами, груша має лікувальні властивості, відомі з давніх часів; гілки, плоди, деревина і навіть попіл використовували в магії для передачі людям і тваринам родючої сили. До груші «приносили» свою хворобу і «забивали» її в дупло, просвердлене в

бярства волокна груші підходять тим, що дозволяють різьбити орнамент у всіх напрямках.

Навіть варіант заготівлі деревини у В'ячеслава Козака продуманий скрупульозно. А домашній іконостас із 16 святих цілителів, які лікують від різних хвороб, котрий майстер створив протягом шести минулих років, виготовлено з деревини, яку було заготовлено ще у минулому столітті на берегах річки Лугань, яка текла тоді по вільній українській землі.

Фото з власного архіву

СУБОТНІ ЗУСТРІЧІ

Заслужений академічний Закарпатський народний хор — одна з візитівок області. На піснених хвилях розносить світом красу краю за Карпатами, своєрідність його культури, багатонаціональні традиції. З директором-художнім керівником і головним диригентом хору Наталією ПЕТІЙ-ПОТАПЧУК незадовго до відзначення 75-річного ювілею зустрівся кореспондент «УК».

Створений у рік возз'єднання Закарпаття з Україною

УК Три чверті століття минули від часу створення мистецького колективу, яким ви, Наталіє Йосипівно, керуєте. Який символізм несе для вас ця дата? — Вона символічна з огляду на те, що у рік створення хору, а саме 1945-й, Закарпаття увійшло до складу України. Цим рішенням уряду тодішньої УРСР цей професійний колектив мав репрезентувати творчість закарпатців у царині виконавського мистецтва — пісенного, музичного й хореографічного і в області, і за її межами. Так, зрештою, відбувалося всі наступні десятиліття.

УК Хто з художніх керівників, які були до вас, зробив найпомітніші власні зарубки в літописі хору?

— До мене Закарпатським хором керували восьмеро. Найдовше з-поміж усіх — аж 17 років — Микола Попенко. Він, а також Петро Милославський та Михайло Кречко заклали основу, сформували творче обличчя колективу.

УК Що випало на вашу долю як художнього керівника?

— Той час, коли я прийшла, був найскладнішим. Принаймні так мені здається. Гостро постали проблеми фінансування, гастрольної діяльності, кадрового складу. Якщо раніше не відчувалося жодних обмежень, то в часи ринкової стихії всі біди звалилися водночас. Крайні артисти на час мого приходу в хор уже залишили його, і це теж додавало складнощів. Довелося багато змінювати по ходу справи.

Наприкінці 2017 року Заслужений академічний Закарпатський народний хор ступив на самостійні рейки — став окремим комунальним закладом культури обласної ради. Це позитивно вплинуло на матеріальне забезпечення, розширило наші творчі можливості. Для хору придбали автобус, на третину зросла заробітна плата. Я успішно витримала конкурс на посаду директора-художнього керівника.

Перезавантаження на ходу

УК Можливо, було складно ще й тому, що ви — перша жінка, яка очолила хор...

— Не в порядкуковому номері і не в статі ховалися труднощі. До них я звикла, справа в іншому — хор повинен був змінитися відповідно до потреб нового часу. Можна сказати ще й так: поєднати народне коріння з нинішнім розумінням музики, очікуваннями учасників. Усі зміни довелося втілювати мені, звісно, з урахуванням того, що раніше в історії колективу були і Петро Милославський, і Микола Попенко, і Михайло Кречко, й інші світила. Не перериваючи творчої лінії і не змінюючи вектора

Художній керівник Наталія Петій-Потапчук:

«Основу репертуару завжди становили довершені зразки закарпатського фольклору»

розвитку, ми змушені були працювати в нових реаліях, з урахуванням смаків публіки.

Іншими словами — зробили перезавантаження. У моє бачення розвитку хору люди повірили, і я за це їм вдячна. До нас почала повертатися молодь. Рівень виконавської майстерності колективу залишається високим, про що свідчить присвоєння хору в 2009 році звання «академічний».

УК На кого спиралися в складні часи, про які щойно йшлося?

— Запропонувала очолити наш оркестр молодому диригенту Михайлові Бровдію. Він на той час був двадцятирічним юнаком, але мав бажання працювати, глибоко розумів музику. Це якості справжнього професіонала. І я не розчарувалася в ньому. Крім того, запросила в колектив Петра Матія. Час показав: це був правильний крок, адже талант народного артиста України дуже нам прислужився. До слова, ми — єдиний хор в Україні, у складі якого ще кілька років тому були аж три народні артисти. Поряд із Петром Петровичем мали Клару Балог і Клару Лабик. На превеликий жаль, ці дві жінки з величезним талантом і непохитною вірністю мистецтву зовсім нещодавно вже пішли від нас — душі їхні відлетіли у Небо.

УК У складі хору в різні роки було ще багато іменитих артистів і музикантів...

— У 75-річній його біографії яскраво сяяли й такі зірки, як заслужені артисти України Іван Опаленик, Терезія Бартфай, Марина Сеніна, Борис Єрьоменко, Віктор Даньо, Петро Куштан, Олена Поляк, Михайло Ходанич, Микола Форіш, Марія Білоєнко, Адольф Баглаєнко та Віра Баганич.

УК Хто сьогодні підтримує високий творчий рівень колективу?

— Це заслужені артистки України Яна Садварій та Надія Гораль, Федір Копинець, солісти та мої помічники Михайло Бровді та Володимир Гірник, Шандор Шрайнер, а також Ольга Свида, Василина Голянич, Мирослава Копинець, Ганна Кохан, Андрій Свид, Вікторія Тимко та багато інших. У нас працюють талановиті особистості, загалом 91 штатна одиниця.

УК До 2010-го хор не міг похвалитися гастрольями, однак усе-таки зміг відновити їх.

— Ніхто не заперечить, що ми прагнемо й збагачуємо як закарпатську пісенну та хореографічну культуру, так і мистецтво національних меншин краю. Нас запрошують ще й завдяки тому, що маємо в репертуарі пісні шістьма мовами. Часто нас розуміють без перекладу. Тож у різні часи побували з концертами у Польщі, Болгарії, Словаччині, Угорщині, Німеччині, Румунії, Франції, Нідерландах, Португалії. Останнім часом щороку їздимо до Хорватії, Сербії. Концертів у Словаччині й Угорщині, зокрема у великих містах — Братиславі, Пряшеві, Кошице, Будапешті, Дебрецені, Ніредьгазі й не лічити. Ми щасливі, що маємо багато запрошень і в Україні, і за її межами.

УК Кілька років тому ви, Наталіє Йосипівно, стали упорядником друкованого видання, про яке довго не стихали схвальні відгуки.

— Ця книжка під назвою «Закарпатський народний хор» увірвала в себе історію колективу, тексти пісень і нотний матеріал. У ній зібрано золотий фонд нашого репертуару. А до 75-річного ювілею готуємо нове видання, яке вмістить твори, що зберігались у нашій бібліотеці лише в рукописах, архівні фото. Готуємо до випуску і новий аудіоальбом «Любим своє» — з відібраних пісень і танців сучасного репертуару. Ще одна цікавинка — фото- й відеоальбом, що відображатиме насичене сьогодення у славленого колективу.

Підтримуємо захисників, славимо Україну

УК У День Незалежності України хор завжди виступає з концертом на набережній Ужа просто неба. Кому спала на думку ця ідея?

— Це була, зізнаюся, моя ідея. Патріотичний порив, який охопив усіх після початку військових дій на сході, підтримав і наш колектив. Ми поставили собі за мету зібрати кошти для українських воїнів-захисників. Уперше наша акція мала назву «Зустріч сонця з Закарпатським народним хором». Слухали «Молитву за Україну», інші духовні твори, підготовлені спеціально до цього дня. Концерт відбувався о шостій ранку просто неба поряд із філармонією. Попри те,

ДОСЬЄ «УК»

Наталія Йосипівна ПЕТІЙ-ПОТАПЧУК народилася 1963 року в селі Доманинці біля Ужгорода. Закінчила Ужгородське державне музичне училище та Львівську державну консерваторію ім. М.В. Лисенка. Директор-художній керівник та головний диригент Заслуженого академічного Закарпатського народного хору, доцент. Кавалер Ордена Княгині Ольги II та III ступенів, заслужений працівник культури України. Нагороджена багатьма міжнародними відзнаками та медалями. Художній керівник і диригент хору з вересня 2006 року.

що йшов рясний дощ, зібралася величезна кількість людей. Коли ж порахували добровільні пожертви, то виявилось — близько 11 тисяч гривень. Щиро вдячні землякам-ужгородцям.

Цього року мистецько-патріотична акція відбулася всьоме. Її локація щороку змінюється: нею стають знакові місця Ужгорода. Цьогоріч світанкова «Молитва за Україну» відбулася біля найстарішої святині краю — «Горянської ротонди». Її називають місцем сили та світла, місцем, звідки, за легендою, бере початок давній Ужгород. Початку звучала єкуменічна молитва священників різних конфесій, о 6-й ранку почалася хорова молитва, яка завершилася зі сходом сонця о 6.37 виконанням Гімну України.

Не чекати, а самим їти до глядача

УК Глядачі звикли, що на кожному концерті їх чекають несподівані відкриття...

— Ми б хотіли зробити це стильовою ознакою колективу. Він повинен постійно вдосконалюватися, набувати нових якостей. Ось, наприклад, у нас з'явилися програми, складені на основі фольклору низинних районів області. Раніше програма будувалася переважно на етнокультурі горян, але ж є в нас і інші регіони. Так виникла вокально-хореографічна програма «Червона ружа». Колектив запропонував глядачам абсолютно нову концепцію побудови вокальних і хореографічних номерів. Програму складено з традиційних закарпатських народних співанок, пісень національних меншин Закарпаття.

УК І яка ідея цього твору?

— Вона втілює давню традицію збору винограду. Поєднує в собі вокал і хореографію, повною мірою демонструючи красу закарпатського фольклору. Задіяли талановитих майстрів сцени — заслуженого працівника куль-

тури України Михайла Шютіва. Намагались передати наші автентичні пісні й танці, зробити все так, як було колись. Завдяки цьому весь захід сприймається дуже природно та реалістично. Торік на основі цієї програми було знято музичний фільм «Ой, на горі винобання». Зйомки відбувалися в природному середовищі в урочищі Чизай на околиці Берегового.

УК Які ще новації втілили на сцені?

— Програму «Бал у старому селі» побудовано в тому самому ключі — максимальна наближеність до глядача. Її вперше виконали на Різдво кілька років тому, й відтоді часто радуємо глядачів такими концертами просто неба. Це величезне задоволення й для артистів.

УК Закарпатський хор відзначився в жанрі опери: кілька років тому виконав «Запорожець за Дунаєм» Гулака-Артемовського.

— Цей твір ми втілювали на сцені разом із симфонічним оркестром обласної філармонії. Далеко не перший наш спільний проєкт продемонстрував можливості творчої співпраці. Участь у ньому свідчить, що колективу під силу різні жанри і стилі. Наш хор — народний, академічний, і цим усе сказано.

Ми зробили світові прем'єрні виконання ораторій «Мати» та «Український реквієм» композитора Василя Гайдука, хорової симфонії «Світ» молодого китайського композитора Ман Чінг Ю. Але, підкреслюю, основу репертуару завжди становили і в ньому залишаються довершені зразки закарпатського фольклору. Його прагнемо доносити у всій різноманітності та багатстві.

УК Бажаю, щоб і надалі вистачало сил, бажання втілювати найсміливіші творчі задуми.

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

ЗАПИТАЙТЕ В ЕКСПЕРТА

Закінчення строку дії договору не припиняє зобов'язання, яке належно не було виконано однією зі сторін

**Адвокат,
старший партнер
АО «Ліга Права»
ОЛЕНА
БРАЖНИЧЕНКО-БОЖКОВА**

Фізична особа — підприємець уклала договір на поставку товару юридичній особі. Зобов'язання за договором ФОП належним чином виконав у строки, зазначені в укладеному договорі поставки, проте юридична особа своїм зобов'язанням з оплати за поставлений товар не виконала досі. Строк дії договору поставки закінчився. За таких обставин, чи існують зобов'язання в юридичній особі з оплати вартості поставленого ФОП товару?

О. М. Бевзелюк, м. Вінниця

Суб'єкти господарювання у діяльності здійснюють найрізноманітніші операції, для цього вони укладають різні види договорів, серед яких договір поставки є найпоширеніший. Господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України (далі — ЦКУ) з урахуванням особливостей, передбачених Господарським кодексом України (далі — ГКУ), іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів (ч. 7 ст. 179 ГКУ).

Ч. 1 ст. 626 ЦКУ визначає договір як домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору (ч. 1 ст. 627 ЦКУ). Укладаючи господарські договори, сторони можуть визначати зміст договору на основі: вільного волевиявлення, коли сторони мають право погоджувати на власний розсуд будь-які умови договору, що не суперечать законодавству; примірного договору, рекомендованого органом управління суб'єктам господарювання для використання під час укладення ними договорів, коли сторони мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови, передбачені примірним договором, або доповнювати його зміст; типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови; договору приєднання, запропонованого однією стороною для інших можливих суб'єктів, коли ці суб'єкти в разі вступу в договір не мають права наполягати на зміні його змісту (ч. 4 ст. 179 ГКУ).

Господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та

формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів цього виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін має бути досягнута згода. При укладенні господарського договору, сторони зобов'язані погодити предмет, ціну та строк дії договору (ст. 180 ГКУ).

Закон встановлює, що одностороння відмова від зобов'язання є неправомірною незалежно від того, чи виражена вона відповідною активною дією зобов'язаної сторони чи бездіяльністю, зокрема не вчиненням передбачених договором дій, спрямованих на його виконання (ст. ст. 525, 526 ЦКУ).

Отже, з огляду на положення ст. 712 ЦКУ, за договором поставки продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму. Договір поставки можна укласти строком на рік, більш як рік (довгостроковий договір) або на інший строк, визначений домовленістю сторін. Якщо в договорі строк його дії не визначений, він вважається укладеним на один рік (ч. 1 ст. 267 ГКУ).

Законодавство передбачає, що до договору поставки застосовують загальні положення про купівлю-продаж, якщо інше не встановлено договором, законом або не випливає з характеру відносин сторін (ч. 2 ст. 712 ЦКУ). З огляду на приписи ст. 663 ЦКУ продавець зобов'язаний передати товар покупцеві у строк, встановлений договором купівлі-продажу, а якщо зміст договору не дає змоги визначити цей строк, відповідно до положень ст. 530 цього кодексу, покупець зобов'язаний оплатити товар після його прийняття або прийняття товаророзпорядчих документів на нього, якщо договором або актами цивільного законодавства не встановлено інший строк оплати товару (ч. 1 ст. 692 ЦКУ). Якщо у зобов'язанні встановлено строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін). Зобов'язання, строк (термін) виконання якого визначений вказівкою на подію, яка неминуче має настати, підлягає виконанню з настанням цієї події. Якщо строк (термін) виконання боржником обов'язку не встановлений або визначений моментом пред'явлення вимоги, кредитор має право вимагати його виконання у будь-який час. Боржник повинен виконати такий обов'язок у семиденний строк із дня пред'явлення вимоги, якщо обов'язок негайного виконання не випливає із договору або актів цивільного законодавства (ст. 530 ЦКУ).

Положеннями ст. 629 ЦКУ передбачено, що договір є обов'язковим для виконання сторонами. Порушенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (неналежне виконання). Боржник вважається таким, що прострочив, якщо він не приступив до виконання зобов'язання або не виконав його у строк, встановлений договором або законом (ст. 610 та ч. 1 ст. 612 ЦКУ).

Відповідно до ст. 509 ЦКУ зобов'язання є правовідношен-

ням, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку. Згідно з ст.ст. 598, 599 ЦКУ зобов'язання припиняється частково або у повному обсязі на підставах, встановлених договором або законом. Припинення зобов'язання на вимогу однієї із сторін допускається лише у випадках, встановлених договором або законом. Зобов'язання припиняється виконанням, проведенням належним чином.

Ст. 631 ЦКУ та ч. 7 ст. 180 ГКУ передбачено, що строком дії господарського договору є час, впродовж якого існують господарські зобов'язання сторін, що виникли на основі цього договору. Закінчення строку дії господарського договору не звільняє сторони від відповідальності за його порушення, що мало місце під час дії договору. Отже, закінчення строку дії договору не є підставою для припинення визначених ним зобов'язань, оскільки, згідно з ст. 599 ЦКУ, ч. 1 ст. 202 ГКУ такою підставою є виконання, проведене належним чином.

Розглядаючи спір щодо господарських операцій за договором з поставки продукції, Верховний Суд України у постанові від 21.12.2016 у справі №905/2187/13 дійшов висновку, що закінчення строку дії договору не припиняє невиконано-го зобов'язання між сторонами. Такої ж правової позиції Верховний Суд дотримується у постанові від 19.05.2020 у справі №910/9167/19; від 9 квітня 2020 при розгляді справи №910/4962/18, де в своєму висновку зазначив, що поряд з належним виконанням законодавство передбачає й інші підстави припинення зобов'язань (прощення боргу, неможливість виконання, припинення за домовленістю, передання відступного, зарахування). Однак, чинне законодавство не передбачає такої підстави припинення зобов'язання як закінчення строку дії договору. Отже, на думку Верховного Суду зобов'язання, невиконане належним чином, продовжує існувати, незважаючи на закінчення строку дії договору.

Велика Палата Верховного Суду, розглядаючи спір про повернення попередньої оплати за договором підряду у постанові від 26.06.2018 у справі №910/9072/17, виклала правову позицію, відповідно до якої за приписами ст. ст. 509, 598, 599, 631 ЦКУ закінчення строку дії договору не є підставою для припинення визначених ним зобов'язань, оскільки, згідно з ст. 599 ЦКУ, ч. 1 ст. 202 ГКУ такою підставою є виконання, проведене належним чином.

Отже, факт закінчення строку дії двостороннього договору, виконання якого здійснено тільки однією стороною, не припиняє зобов'язальних правовідносин сторін цього договору і не звільняє другу сторону від відповідальності за невиконання нею свого обов'язку. Навіть після закінчення дії договору, невиконані стороною зобов'язання за ним залишаються чинними для такої сторони-боржника, і вказана обставина не звільняє останнього від виконання обов'язку протягом того часу, коли існує відповідне зобов'язання. Однак, в кожному конкретному випадку необхідно брати до уваги зміст умов кон-

кретного договору, його предмет та основні положення, які визначають зобов'язання сторін та обставини виконання ними умов договору, а також положення договору, які встановлюють наслідки закінчення строку дії договору, з урахуванням положень норм законодавства.

Щодо можливості стягнути з покупця на користь постачальника неустойку, а саме пеню та штраф у розмірах, визначених умовами договору поставки, за порушення терміну оплати вартості отриманого товару. Відповідно до ст. 6 ЦКУ, сторони є вільними в укладенні договору. Зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства (ст. 628 ЦКУ). Згідно ст. ст. 610, 611 ЦКУ, порушенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (неналежне виконання). У разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема сплата неустойки. Отже, якщо сторони досягли домовленості згідно з положеннями чинного законодавства та уклали договір поставки, в якому передбачили умови відповідальності покупця за порушення строку (терміну) оплати поставленого товару, то ці умови слід виконувати. За порушення, учасники господарських відносин несуть господарсько-правову відповідальність шляхом застосування до правопорушників господарських санкцій на підставах і в порядку, передбаченому законодавством. Чинне законодавство не встановлює для учасників господарських відносин обмежень передбачати в договорі одночасне стягнення пені та штрафу, що узгоджується із свободою договору, встановленою ст. 627 ЦКУ, коли сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього ЦКУ, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості. Тому сторони передбачають у договорах одночасне стягнення штрафу та пені за порушення зобов'язань. Позицію судів із цього питання можна вважати усталеною, суди в своїх рішеннях доходять висновку, що одночасне стягнення пені та штрафів за договором є правомірне.

У постанові Верховного Суду від 25 травня 2018 у справі №922/1720/17 зазначено: штрафними санкціями згідно з ч. 1 ст. 230 ГКУ визначаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання. Згідно з ст. 549 ЦКУ, неустойкою (штрафом, пенєю) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторі у разі порушення боржником зобов'язання. Штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежного виконаного зобов'язання. Пенєю є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоечасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

Отже, видами штрафних санкцій є штраф та пеня. Відповідно до ч. 4 ст. 231 ГКУ розмір штрафних санк-

цій встановлюється законом, а якщо розмір штрафних санкцій законом не визначено, санкції застосовуються в передбаченому договором розмірі. Розмір санкцій, договір може встановлювати у відсотковому відношенні до суми невиконаної частини зобов'язання або в певній, визначеній грошовій сумі, або у відсотковому відношенні до суми зобов'язання незалежно від ступеня його виконання, або у кратному розмірі вартості товарів (робіт, послуг). Такий вид забезпечення виконання зобов'язання, як пеня та її розмір встановлено ч. 3 ст. 549 ЦКУ, ч. 6 ст. 231 ГКУ та ст.ст. 1, 3 Закону України «Про відповідальність за несвоечасне виконання грошових зобов'язань», а право встановити у договорі розмір та порядок нарахування штрафу надано сторонам ч. 4 ст. 231 ГКУ. Можливість одночасного стягнення пені та штрафу за порушення окремих видів господарських зобов'язань передбачено ч. 2 ст. 231 ГКУ.

Аналогічний висновок викладено у постанові Верховного Суду України від 09.04.2012 у справі №3-88rc11, від 27.04.2012 у справі № 3-24rc12; постанові ВС/КГС від 09.02.2018 у справі №911/2813/17; від 22.03.2018 у справі №911/1351/17, від 17.05.2018 у справі №910/6046/16, від 09.07.2018 у справі №903/647/17, від 08.08.2018 у справі №908/1843/17 та у справах №917/194/18 від 02.04.2019; №910/7398/18 від 23.07.2019; №910/11944/18 від 28.08.2019.

Враховуючи, що договором поставки передбачено господарсько-правову відповідальність покупця за порушення умов договору у вигляді сплати неустойки — пені та штрафу, у постачальника є всі правові підстави звернутися з вимогами щодо стягнення неустойки. Положення ст. 1 Закону України «Про відповідальність за несвоечасне виконання грошових зобов'язань» (далі — Закон) передбачає, що платники грошових коштів сплачують на користь одержувачів цих коштів за прострочення платежу пеню в розмірі, що встановлюється за згодою сторін. Розмір пені, передбачений ст. 1 Закону, обчислюється від суми простроченого платежу та не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня (ст. 3 Закону). Отже, положення, регламентовані ч. 2 ст. 343 ГКУ та ст. ст. 1, 3 Закону, обмежують максимальний розмір пені подвійною обліковою ставкою НБУ. У наведених нормах Закону прямо вказано про те, що розмір пені не може перевищувати подвійну облікову ставку НБУ, а відповідно до абз. 2 ч. 3 ст. 6 ЦКУ сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це.

Отже, яким би способом не визначався в договорі розмір пені, він не може перевищувати той розмір, який встановлено законом як граничний, тобто за прострочення платежу за договором може бути стягнуто лише пеню, сума якої не перевищує ту, що обчислено на підставі подвійної облікової ставки Національного банку України.

Запитання можете надсилати на електронну адресу
expert@ukcc.com.ua

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо створення сприятливих умов для розвитку ІТ-індустрії в Україні

З метою створення сприятливих умов для розвитку ІТ-індустрії та реалізації інвестиційного потенціалу України у сфері інформаційних технологій **ПОСТАНОВЛЯЮ:**

1. Кабінету Міністрів України:

1) розробити у тримісячний строк із залученням представників державних органів, бізнес-асоціацій, незалежних експертів і народних депутатів України та внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти, спрямовані на стимулювання здійснення господарської діяльності у сфері інформаційних технологій юридичними особами з визначенням критеріїв, яким мають відповідати такі юридичні особи, зокрема щодо:

визначення тимчасових особливостей оподаткування доходів у вигляді заробітної плати ІТ-фахівців, які перебувають у трудових відносинах з юридичними особами, що здійснюють діяльність у сфері інформаційних технологій, з метою встановлення ефективного рівня податкового навантаження для сприяння детінізації розрахунків у сфері оплати праці та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних ІТ-компаній на зовнішньому ринку;

лібералізації трудових відносин між юридичними особами, що здійснюють діяльність у сфері інформаційних технологій, та ІТ-фахівцями, які перебувають з ними у трудових відносинах;

удосконалення порядку здійснення процесуальних дій під час кримінального провадження з метою унеможливлення необґрунтованого втручання у діяльність юридичних осіб, що здійснюють діяльність у сфері інформаційних технологій;

2) забезпечити вжиття заходів, спрямованих на:

удосконалення процедур отримання ІТ-фахівцями, які є іноземцями або особами без громадянства, та імігрують в Україну, дозволу на іміграцію та одержання роботодавцем — ІТ-компанією дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства;

розвиток освіти у галузі знань «Інформаційні технології» та інтеграції кращих світових практик у систему підготовки ІТ-фахівців для підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці;

удосконалення організації професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних шляхом залучення в установленому порядку до такої діяльності закладів освіти, що здійснюють підготовку фахівців у сфері інформаційних технологій.

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
3 вересня 2020 року
№371/2020

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 2 вересня 2020 р. № 773
Київ

Про внесення зміни до пункту 8 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести зміну до пункту 8 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 2012 р. № 242 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 23, ст. 886; 2019 р., № 2, ст. 37), замінивши у першому реченні абзацу першого слова і цифри «на строк не більше 18 місяців» словами і цифрами «на строк не більш як 30 місяців за договорами, які укладені у 2019 році, та на строк не більш як 24 місяці за договорами, які укладені починаючи з 2020 року».

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 2 вересня 2020 р. № 774
Київ

Про денонсацію та вихід України з деяких угод, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Угоду про співробітництво в галузі ветеринарії, вчинену 12 березня 1993 р. у м. Москві, денонсувати.

2. Вийти з Угоди про співробітництво в галузі санітарної охорони територій держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав, вчиненої 31 травня 2001 р. у м. Мінську, та Угоди про створення Координаційної ради з карантину рослин держав — учасниць СНД, вчиненої 30 травня 2012 р. у м. Ашгабаті.

3. Міністерству закордонних справ надіслати в установленому порядку Виконавчому комітетові Співдружності Незалежних Держав відповідні повідомлення.

Прем'єр-міністр України Д. ШМИГАЛЬ

ПОВІДОМЛЕННЯ
про припинення спеціального розслідування щодо імпорту в Україну соди каустичної незалежно від країни походження та експорту без застосування спеціальних заходів

Відповідно до Закону України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» (далі – Закон) Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі (далі – Комісія) рішенням від 07.02.2020 № СП-436/2020/4411-03 за заявою ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» порушила спеціальне розслідування щодо імпорту в Україну соди каустичної незалежно від країни походження та експорту.

Зазначеним рішенням Комісії об'єктом розслідування визначено товар, що має такий опис:

гідроксид натрію (сода каустична) у водному розчині (рідкий луг каустичної соди), що може класифікуватися згідно з УКТЗЕД за кодом 2815 12 00 90.

Керуючись положеннями статті 16 Закону, Комісія розглянула висновки та звіт про результати проведення спеціального розслідування подані Мінекономіки, звернення ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» про зміну суттєвих обставин провадження господарської діяльності та дострокове завершення спеціального розслідування без застосування спеціальних заходів.

Зважаючи на викладене та, керуючись положеннями Закону, Комісія прийняла рішення від 02.09.2020 № СП-462/2020/4411-03, яким вирішила припинити спеціальне розслідування щодо імпорту в Україну соди каустичної незалежно від країни походження та експорту без застосування спеціальних заходів.

Рішення Комісії набирає чинності з дня опублікування цього повідомлення.

Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі

ПОВІДОМЛЕННЯ
про порушення та проведення антидемпінгового розслідування щодо імпорту в Україну цементу походженням з Турецької Республіки

Відповідно Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» (далі — Закон) Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі (далі — Комісія) розглянула:

скаргу Приватного акціонерного товариства «Дікергофф Цемент Україна», приватного акціонерного товариства «Кривий Ріг Цемент», приватного акціонерного товариства «Миколаївцемент», публічного акціонерного товариства «Подільський Цемент», товариства з обмеженою відповідальністю «Цемент» (далі — заявник) за підтримки приватного акціонерного товариства «Івано-Франківськцемент» про порушення та проведення антидемпінгового розслідування щодо імпорту в Україну цементу походженням з Турецької Республіки (далі — скарга);

звіт і висновки Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України про результати проведення антидемпінгової процедури щодо імпорту в Україну цементу походженням з Турецької Республіки.

За результатами розгляду Комісія встановила:

у скаргі наведено достатньо обґрунтованих доказів, на підставі яких можна вважати, що її подано належним національним товаровиробником;

у скаргі наведено достатньо обґрунтованих доказів, на підставі яких можна вважати, що імпорт в Україну цементу походженням з Турецької Республіки міг здійснюватися за демпінговими цінами, і рівень демпінгової маржі не може вважатися мінімальним, а обсяги імпорту — незначними відповідно до положень Закону;

у скаргі наведено достатньо обґрунтованих доказів стосовно того, що імпорт в Україну цементу походженням з Турецької Республіки здійснювався в таких обсягах і на таких умовах, що міг заподіяти істотну шкоду національному товаровиробнику.

Зокрема, відповідно до матеріалів скарги, за період дослідження (2017 — 2019 роки та прогнозний 2020 р.):

демпінговий імпорт зріс за період 2017—2019 роки на 809% в абсолютних показниках, відносно споживання — на 837 %, при цьому тенденція росту демпінгового імпорту зберігається і прогнозні показники 2020 року показують суттєве подальше зростання такого імпорту в абсолютних показниках на 1 815 %, відносно споживання — на 2 547%;

ціни демпінгового імпорту були нижче цін заявника і, при суттєвому зростанні обсягів постачання демпінгового імпорту в Україну у період дослідження, заявник був змушений знизити відпускні ціни, незважаючи на зростання собівартості.

Аналіз динаміки основних показників фінансово-господарської діяльності підприємств заявника за період дослідження свідчить про те, що при відносному відновленні показників у 2019 році, на початку 2020 року всі основні показники заявника показують тенденцію до погіршення, яка прогнозовано очікується у 2020 році в цілому.

У зв'язку із зазначеним та відповідно до статті 12 Закону Комісія прийняла рішення від 02.09.2020 № АД-463/2020/4411-03, згідно з яким порушила антидемпінгове розслідування щодо імпорту в Україну товару, що має такий опис: цемент, зокрема, клінкери цементні та портландцемент, що класифікуються за такими кодами УКТЗЕД: 2523 10 00 00, 2523 21 00 00, 2523 29 00 00 походженням з Турецької Республіки.

Проведення антидемпінгового розслідування доручено Мінекономіки.

Якщо розслідування стосується інтересів фізичних або юридичних осіб, такі особи мають право надіслати до Мінекономіки інформацію, яка може бути корисною для проведення розслідування.

Інформація, що подається Мінекономіки, повинна базуватися на фактах, а не на голосливих твердженнях чи припущеннях. Водночас, інформація враховується Законом, якщо подання її державною мовою України та у строки, встановлені Законом, Комісією або Мінекономіки.

Протягом 30 днів з дати опублікування цього повідомлення Мінекономіки здійснює реєстрацію заінтересованих сторін антидемпінгового розслідування та розглядає вимоги щодо проведення слухань.

У запиті про реєстрацію заінтересована сторона розслідування повинна зазначити найменування, юридичну адресу, номер телефону, адресу електронної пошти організації, прізвище, ім'я та по батькові контактної особи, вид діяльності (виробник, імпортер, експортер тощо). Рекомендована форма запиту про реєстрацію заінтересованою стороною розслідування наведена у додатку до цього повідомлення.

Протягом 60 днів з дати опублікування цього повідомлення Мінекономіки розглядає письмово викладені коментарі та інформацію стосовно порушення розслідування. Інформація повинна надаватися українською мовою або мовою оригіналу та супроводжуватись українським перекладом.

У разі якщо інформація має конфіденційний характер, необхідно підготувати та надіслати до Мінекономіки її конфіденційну та неконфіденційну версії.

Рішення Комісії від 02.09.2020 № АД-463/2020/4411-03 набирає чинності з дня опублікування цього повідомлення.

Контактна інформація: тел. (044) 596-67-36, 596-67-55; e-mail: tradedefence@me.gov.ua

Для офіційної реєстрації документів: адреса Мінекономіки: вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008; e-mail: meconomy@me.gov.ua

Інформація щодо вхідної кореспонденції: тел. (044) 253-93-94.

Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі

Додаток
Форма запиту щодо реєстрації заінтересованою стороною розслідування

(на офіційному фірмовому бланку компанії/організації)

Відповідно до частини дванадцятої статті 12 Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» просимо зареєструвати заінтересованою стороною антидемпінгового розслідування щодо імпорту в Україну цементу походженням з Турецької Республіки підприємство (компанію/організацію) на підставі наступного:

I. Інформація про заінтересовану сторону:
Повна та скорочена назви компанії:
Статус компанії у рамках розслідування (імпортер, експортер, виробник, споживач, їх об'єднання, інше (вказіть)):
Основний вид діяльності:
Відомості про контактну особу:
Відомості про юридичного представника (у разі наявності):
Адреса для отримання кореспонденції у рамках розслідування:
Електронна адреса для отримання кореспонденції у рамках розслідування:
II. Інформація про діяльність компанії
(необхідно надати дані щодо Товару, що є об'єктом розслідування, що стосуються компанії відповідно до виду діяльності, за календарний рік, що безпосередньо передувє порушенню розслідування)
Загальний обсяг виробництва Товару, що є об'єктом розслідування (у кількісних (тонни) та вартісних показниках (дол. США):
Обсяг виробництва (у розрізі кодів УКТЗЕД чи основних видів Товару):
Загальний обсяг закупівлі Товару, що є об'єктом розслідування (у кількісних (тонни) та вартісних показниках (дол. США):
Основні постачальники Товару із зазначенням їх обсягів, вартості постачання та частки постачальника в загальному постачанні Товару, що є об'єктом розслідування:
Загальний обсяг продажу Товару, що є об'єктом розслідування (у кількісних (тонни) та вартісних показниках (дол. США):
Обсяг продажу (у розрізі кодів УКТЗЕД чи основних видів Товару):
Основні покупці Товару із зазначенням їх обсягів, вартості реалізації та частки покупця в загальній реалізації Товару, що є об'єктом розслідування:
(за підписом керівника підприємства або уповноваженої особи)
(якщо існують обґрунтовані підстави для застосування конфіденційного режиму до інформації, необхідно чітко зазначити про це та в такому випадку необхідно підготувати дві версії запити: конфіденційну та неконфіденційну)

ОГОЛОШЕННЯ

Офіційне повідомлення ТОВ «Датагруп Медіа» ТОВ «Датагруп Медіа» повідомляє що з 01.01.2021 припиняє надання послуги кабельного телебачення в містах Ізюм, Кременчук. Детальна інформація про зміни доступна за номером телефону: 0 800 210 000 або на сайті www.datagroup.ua .	ФОП Сулима Петро Ярославович повідомляє, що 10.09.2020 о 09:00 будуть проводитися роботи зі встановлення меж земельної ділянки за адресою: с. Бобриця, ГО «Садівницьке товариство «Дружба 2», діл. №188 Києво-Святошинського району Київської області. Просимо власника суміжної земельної ділянки Любарську Л.М. бути присутньою при встановленні та погодженні меж земельної ділянки, тел. (097)8856387.	ТОВ «СОЛАР МЕДІА» (телеканал «СОНЦЕ») повідомляє, що вартість 1 секунди ефірного часу для передвыборної агітації місцевих виборів 2020 р. становить: <table><tr><th>Час</th><th>Робочі дні</th><th>Вихідні (сб, нд) та святкові дні</th></tr><tr><td>7:00-10:00</td><td>90 грн.</td><td>90 грн.</td></tr><tr><td>10:00-18:00</td><td>20 грн.</td><td>90 грн.</td></tr><tr><td>18:00-24:00</td><td>90 грн.</td><td>90 грн.</td></tr><tr><td>24:00-7:00</td><td>10 грн.</td><td>10 грн.</td></tr></table> Всі ціни вказано без ПДВ.	Час	Робочі дні	Вихідні (сб, нд) та святкові дні	7:00-10:00	90 грн.	90 грн.	10:00-18:00	20 грн.	90 грн.	18:00-24:00	90 грн.	90 грн.	24:00-7:00	10 грн.	10 грн.
Час	Робочі дні	Вихідні (сб, нд) та святкові дні															
7:00-10:00	90 грн.	90 грн.															
10:00-18:00	20 грн.	90 грн.															
18:00-24:00	90 грн.	90 грн.															
24:00-7:00	10 грн.	10 грн.															

Розцінки вартості однієї секунди ефірного часу передвыборної агітації під час проведення місцевих виборів 25 жовтня 2020 року в телеєфірі Підприємства з іноземними інвестиціями у формі Товариства з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «НБМ» в м. Львів та області <table><tr><th colspan="2">Час виходу</th><th>м. Львів та область</th></tr><tr><th>з</th><th>до</th><th>Вартість за 1 сек. з ПДВ</th></tr><tr><td>7:00</td><td>17:00</td><td>60 грн.</td></tr><tr><td>17:00</td><td>0:00</td><td>96 грн.</td></tr></table>	Час виходу		м. Львів та область	з	до	Вартість за 1 сек. з ПДВ	7:00	17:00	60 грн.	17:00	0:00	96 грн.	Розцінки вартості однієї секунди ефірного часу передвыборної агітації під час проведення місцевих виборів 25 жовтня 2020 року в телеєфірі Підприємства з іноземними інвестиціями у формі Товариства з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «НБМ» в м. Тернопіль (кабельні мережі) <table><tr><th colspan="2">Час виходу</th><th>м. Тернопіль (кабельні мережі)</th></tr><tr><th>з</th><th>до</th><th>Вартість за 1 сек. з ПДВ</th></tr><tr><td>6:00</td><td>10:00</td><td>16,8 грн.</td></tr><tr><td>10:00</td><td>17:00</td><td>12 грн.</td></tr><tr><td>17:00</td><td>23:00</td><td>16,8 грн.</td></tr><tr><td>0:00</td><td>6:30</td><td>6 грн.</td></tr></table>	Час виходу		м. Тернопіль (кабельні мережі)	з	до	Вартість за 1 сек. з ПДВ	6:00	10:00	16,8 грн.	10:00	17:00	12 грн.	17:00	23:00	16,8 грн.	0:00	6:30	6 грн.	Крищука Івана Павловича, Крищука Павла Павловича, Крищука Валерія Павловича протягом місяця запрошуємо до Третньої дніщя провської державної контори (м. Дніпро, вул. Робоча, 22а) щодо спадщини Крищук Прасковії Карповни, померлої 23 січня 2020 р. Розшукуються спадкоємці ВЕРЛОКА МАРІЇ ІВАНІВНИ, яка померла 28 листопада 2016 року. Звертатися протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: 61121, м. Харків, пр. Тракторобудівників, 142, кв. 219; тел. (057) 364-45-96, нотаріус Харченко Л. Л.
Час виходу		м. Львів та область																														
з	до	Вартість за 1 сек. з ПДВ																														
7:00	17:00	60 грн.																														
17:00	0:00	96 грн.																														
Час виходу		м. Тернопіль (кабельні мережі)																														
з	до	Вартість за 1 сек. з ПДВ																														
6:00	10:00	16,8 грн.																														
10:00	17:00	12 грн.																														
17:00	23:00	16,8 грн.																														
0:00	6:30	6 грн.																														

Телерадіоорганізація ТОВ «ТРК «ІНТЕРРАДІО», яка володіє ліцензією на мовлення телеканалу «4 КАНАЛ», на виконання вимог частини першої статті 55 Виборчого кодексу України публікує розцінки вартості однієї хвилини (секунди) ефірного часу для проведення передвыборної агітації під час виборчого процесу місцевих виборів, які відбудуться 25 жовтня 2020 року:

Вартість однієї хвилини ефірного часу:

- Для робочих днів:
з 07:00 до 22:00 – вартість однієї хвилини становить 33000 (тридцять три тисячі) гривень;
з 22:00 до 07:00 – вартість однієї хвилини становить 19500 (дев'ятнадцять тисяч п'ятсот) гривень.
- Для вихідних та святкових днів:
з 12:00 до 23:00 - вартість однієї хвилини становить 25500 (двадцять п'ять тисяч п'ятсот) гривень;
з 23:00 до 12:00 – вартість однієї хвилини становить 15300 (п'ятнадцять тисяч триста) гривень.

Вартість однієї секунди ефірного часу:

- Для робочих днів:
з 07:00 до 22:00 – вартість однієї секунди становить 550 (п'ятсот п'ятдесят) гривень;
з 22:00 до 07:00 – вартість однієї секунди становить 325 (триста двадцять п'ять) гривень.
- Для вихідних та святкових днів:
з 12:00 до 23:00 – вартість однієї секунди становить 425 (чотириста двадцять п'ять) гривень;
з 23:00 до 12:00 – вартість однієї секунди становить 255 (двісті п'ятдесят п'ять) гривень.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Новобудова», код ЄДРПОУ 32917247, інформує співвласників багатоквартирних будинків №30-А,Б,В за адресою: просп. Голосіївський у м. Києві про дострокове припинення дії Договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та будь-яких інших договорів про надання житлово-комунальних послуг та інших послуг та припинення надання житлово-комунальних послуг з 01 жовтня 2020 року. Вважати дані договори розірваними з 01 жовтня 2020 року. Детальна інформація розміщена у вільному доступі на офіційному сайті Товариства: <http://www.novobydova.com.ua> та на інформаційних стендах вказаних будинків.

Розцінки вартості однієї секунди ефірного часу передвыборної агітації під час проведення місцевих виборів 25 жовтня 2020 року в телеєфірі Товариства з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Експрес-Інформ»		
Час виходу		Вартість за 1 сек. (грн.)
з	до	(з урахуванням ПДВ)
6:30	10:00	33,26
10:00	17:00	17,74
17:00	0:00	55,43
0:00	6:30	17,74

